

DE LEEFLIJN EEN OVERZICHT VAN BESCHIKBARE ALCOHOLINTERVENTIES

Dit overzicht van interventies beperkt zich tot programma's en projecten die al zijn uitgewerkt en waar gemeenten gebruik van kunnen maken. Het overzicht is niet uitputtend en bevat voornamelijk landelijk ontwikkelde interventies die kunnen worden opgenomen binnen het lokale beleid.

| GEZONDHEIDS- WINST VOOR | INTERVENTIE | DOELSTELLING | DOELGROEP | PRODUCTEN | INTERMEDIAIR |
|---|---|--|--|--|--|
| < 0 jaar | Voorlichting over risico's alcoholgebruik rondom zwangerschap | Voorkomen van alcoholgebruik bij kinderwens en zwangerschap. Voorlichten over alcoholgebruik tijdens de lactatieperiode | (Zwangere) vrouwen, partners van (aanstaande) zwangere vrouwen, vrouwen die borstvoeding geven | Brochure 'Zwanger? ... en Alcohol?' www.alcoholenzwangerschap.nl www.alcoholinfo.nl | STAP FAS stichting NICZ/Trimbos-instituut |
| | Screening en advies tijdens de zwangerschap | Opsporen van alcoholgebruik bij zwangere vrouwen | Zwangere vrouwen of vrouwen die zwanger willen worden | Minimale interventiestrategie | Verloskundige |
| < 16 jaar | Alcoholpreventie op school | Informereren over genotmiddelen, de risico's van alcoholgebruik, houdingsaspecten en sociale vaardigheden als 'nee' leren zeggen, groepsdruk en weerbaarheid | Basis- en voortgezet onderwijs | Lesmateriaal en handleiding 'Gezonde school en genotmiddelen' www.dgsg.nl | GGD en instelling voor verslavingszorg |
| | | | | Lesprogramma's Stichting Voorkom www.voorkom.nl | Stichting Voorkom |
| | Opvoedingsinterventies | Ouders adviseren en bewustmaken van hun rol m.b.t. het alcoholgebruik van hun kind | Ouders en opvoeders van jongeren onder de 16 jaar | Campagne 'Voorkom alcoholische bij uw opgroeiende kind' www.uwkinderalcohol.nl www.alcoholinfo.nl | GGD en instelling voor verslavingszorg |
| | | | | Boekje voor ouders 'Mag ik ook een glaasje?' www.alcoholopvoeding.nl | STAP |
| | Trainen van barvrijwilligers | Verhogen van de naleving van de Drank- en Horecawet en het tegengaan van alcoholverstreking aan jongeren onder de 16-jaar bij paracommerciële verstrekkers | Barvrijwilligers van sportverenigingen, jongerencentra, studentenverenigingen, culturele organisaties e.d. | Instructie verantwoord alcohol schenken (IVA) | o.a. instelling voor verslavingszorg en NOC*NSF |
| | Handhaving leeftijdsgrenzen | Extra inspecties door VWA en politie op naleving leeftijdsgrenzen | Alcoholverstrekkers en jongeren tot 16 jaar | Handhavingsactie 'Geflest' www.sre.nl/alcoholenjongeren | VWA Politie Brabant-Zuidoost |
| | Ondersteuning van kinderen van verslaafde ouders | Informereren, wijzen op hulp en voorkomen schadelijk alcoholgebruik | Kinderen van verslaafde ouders | www.drankjewel.nl | Trimbos-instituut |
| | | Zelfhulp aan kinderen van verslaafde ouders | Kinderen van verslaafde ouders | www.al-anon.nl | Al-ateen/Alanon |
| | Creëren van alcoholvrije omgeving | Alcoholvrijeomgeving.nl is een initiatief om de leefomgeving van kinderen tot zestien jaar zoveel mogelijk alcoholvrij te maken. | Scholen voor voortgezet onderwijs, jongerenwerk, sportverenigingen, horecaondernemers | Project alcoholvrije omgeving www.alcoholvrijeomgeving.nl | STAP |
| | Ontwikkeling keetbeleid | Het tegengaan van alcoholgebruik door jongeren in hokken en keten | Jongeren 12-16 jaar en hun ouders | Pilotplan keetbeleid VWA | VWA |
| | | | Visienota STAP www.alcoholbeleid.nl | STAP | |
| 16-25 jaar | Voorlichting over risico's alcoholgebruik onder jongeren | Bewustwording/kennisverhoging bij jongeren creëren middels het inzetten van getrainde leeftijdsgenoten tijdens uitgaansmomenten (peers) | Jongeren bij uitgaansgelegenheden, evenementen en vakantieplekken tussen 16-25 jaar | Methode 'peer education' | Instelling voor verslavingszorg |
| | Voorlichting aan uitgaande jongeren | Jongeren bewust maken van de risico's die ze lopen bij het uitgaan en ze leren hoe ze deze risico's kunnen vermijden | Jongeren die uitgaan (16-25 jaar) | Project 'Way Out' | Koninklijk Horeca Nederland (KHN) |
| | Trainen van barvrijwilligers | Verhogen van de naleving van de Drank- en Horecawet en het signaleren en ingrijpen bij overmatige alcoholconsumptie | Barvrijwilligers van sportverenigingen, jongerencentra, studentenverenigingen, culturele organisaties e.d. | Instructie verantwoord alcohol schenken (IVA) | o.a. instelling voor verslavingszorg en NOC*NSF |
| | Trainingen voor barpersoneel | Tegengaan van problemen door drankgebruik in de horeca door misbruik te herkennen en de regels actief te handhaven | Barpersoneel horecagelegenheden | Programma 'Barcode', een modulaire cursus voor horecapersoneel. Cursisten leren hoe zij een bijdrage kunnen leveren aan een gezonde en veilige uitgaansomgeving. | GGD en instelling voor verslavingszorg |
| | Opstellen van verordeningen en convenanten | Voorkomen van schade aan individu en omgeving | Verstrekkers van alcohol | Handleiding deel 2: hoofdstuk E regelgeving | VWA |
| | | | | Kwaliteitsmeter veilig uitgaan (KVU) www.ccv.nl | CCV |
| | | | | Project veilige gemeenten www.projectveiligegemeenten.nl | |
| Handhaving openbare dronkenschap | Optreden tegen openbare dronkenschap en/of alcoholgerelateerde overtredingen met alternatieve (educatieve) sancties | Jongeren tot 16 jaar en hun ouders | Handhavingsactie 'Boete of kanskaart' Handhavingsactie 'Meer dan een biertje' | GGD Gelre-IJssel, Halt Nederland, Iriszorg, Tactus, Trimbos-instituut | |
| | Screening | Opsporen van jongeren met alcoholproblemen en hen motiveren tot het zoeken of krijgen van hulp | Drinkende jongeren tot 24 jaar | www.watdrinkij.nl | Trimbos-instituut |
| | Ontwikkeling keetbeleid | Het reguleren van alcoholgebruik door jongeren in hokken en keten en het tegengaan van alcoholverkoop | Jongeren 16-25 jaar en hun ouders | Pilotplan keetbeleid VWA | VWA |
| | | | | Visienota STAP www.alcoholbeleid.nl | STAP |
| Volwassenen | Screening | Opsporen van personen met alcoholproblemen en hen motiveren tot het zoeken of krijgen van hulp | Personen met schadelijk alcoholgebruik of alcoholafhankelijkheid | www.drinktest.nl | Trimbos-instituut |
| | Adviesgesprek | Motiveren tot laag-risico gebruik of het zoeken van adequate hulp | Personen met schadelijk alcoholgebruik of alcoholafhankelijkheid | NHG-Standaard | Instelling voor verslavingszorg, Trimbos-instituut |
| | | | | PHEPA-richtlijn | |
| | | | | Alcohol Infolijn | |
| | Alcoholconsultatie in de 1e lijn | Behandelen van personen met schadelijk alcoholgebruik | Personen met schadelijk alcoholgebruik die niet afhankelijk zijn | Handleiding Alcoholconsultatie | Instelling voor verslavingszorg |
| Preventieprogramma vroegsignalering alcohol | | | | | |
| Zelfhulp | Het zelfstandig terugbrengen van het alcoholgebruik naar laag-risico gebruik | Personen met schadelijk alcoholgebruik die niet afhankelijk zijn | www.minderdrinken.nl | Trimbos-instituut | |
| | | | Teleaccursus 'Minder drinken? Doe-het-zelf!' | | |
| | | | Zelfhulpboek 'Minder drinken' (uitgeverij Boom) | | |
| | Groepshulp aan familieleden en vrienden van verslaafde ouders | Kinderen van verslaafde ouders | www.al-anon.nl | Al-ateen/Alanon | |

BETEKENIS VAN DE KLEUREN

| | |
|--|---------------------------------|
| | Pijler <i>Publiek draagvlak</i> |
| | Pijler <i>Regelgeving</i> |
| | Pijler <i>Handhaving</i> |
| | Pijler <i>Vroegsignalering</i> |
| | Combinatie van pijlers |

DE LEEFLIJN
EEN OVERZICHT VAN BESCHIKBARE
ALCOHOLINTERVENTIES



